

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljena na dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 15
v inozemstvu 35
Mesečna priloga: Vostanik SHS

Gene Inzeratom:
Enostopne petstote vrste mal.
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, posebni im.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izključno vsak dan izveščen
ponedeljnik in četrtek po gram-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Bokopis se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne kran.
Ljubljana št. 950 na naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev 7563, praška in dunaj 24.797

Boj za katoliško šolo
v češkoslovaški.

S pomočjo katoliške Lidove strane je bil sprejet v republiki »mali šolski zakon«, ki dovoljuje oproščanje od pouka v krščanskem nauku tistim otrokom, katerih starši to zahtevajo z izrecno izjavo. Katoličani so smatrali tako ureditev kot manjše zlo in prvi korak na poti do katoliške državne šole, kakršne imajo že mnoge kulturne države.

Svobodomiselnih strank, posebno pa organizacija svobodomiselnega učiteljstva — to učiteljstvo je kot »državohranjujoč steber republike« pred nedavnim, ko so mu na povsem pravičen način vsled rastoče vrednosti KČ hoteli sorazmerno boljše plače nekoliko prističi v prid državnemu proračunu, začelo groziti vladi, da bo prešlo h komunistom, če se dotakne njih masnih plač in jo s terorjem prisililo, da so ostale plače neizpremenjene — je začela nesramen lov na otroke in stariše. Z vsemi možnimi sredstvi pritiskajo na otroke in stariše, da bi čimveč otrok odtrgli od pouka v veri. Mali šolski zakon izrabljajo s terorističnim pritiskom na otroke in goljufivim izvajanjem privoljenja starišev v to.

Voditelj najmočnejše polit. stranke, katoliške Lidove strane, msgr. in minister dr. Šramek, je izjavil, da katoliška stranka izključno le pod tem pogojem more iti na vlado, ako ta onemogoči učiteljstvu to svobodomiselno terenično počenje in izrabljanje najvitalnejših interesov republike v svobodomiselnih svrhe. V nasprotnem slučaju bi Lidova strana morala predvsem v boj za ohranitev verske vzgoje katoliških otrok, dočim bi slavno brezversko učiteljstvo izročilo obrano in graditev češkoslovaške narodne republike — Nemcem, ki vedno bolj radikalno napovedujejo boj tej državi. Seveda to državo ohranjajoče širokoustne napredne elemente malo briga, kajti glavno je — uničevanje katol. vere, četudi se pri tem država podere.

Katoliški Čehi se pripravljajo na boj. Ta čas grade kulturne okope in urejajo svoje čete. Vse organizacije, verske, prosvetne, gospodarske in politične, na čelu stanovske organizacije duhovščine in veroučiteljev, živahno delajo v obrambo verske svobode in verskega pouka. Kakor je preje pomagala reševati česko otroke pred pomembnejšo češka matica šolska, tako bo zdaj Cirilmetodejska matica reševala katoliško dete pred brezverskim učiteljstvom.

Središče tega gibanja je Morava. Preteklo nedeljo 8. okt. so priredili z namenom alarmirati ljudstvo in ga organizirati za odpor proti zlorabi svobodomiselnega učiteljstva na Moravi in v šlednji voditelji katoliškega ljudstva 424 slovož (šolska nedelja), ki so ustanovni shodi podružnic Cirilmetod. matice. Ta organizira in vodi vso akcijo v doseg pravic katoličanov glede šole. Končni cilj jim je: državna verska šola za katolike, bližnji cilj: boj proti zlorabi malega šolskega zakona od strani brezverskega učiteljstva, ker hoče absolutno samo gospodariti v šoli — proti plačujočemu ljudstvu in celo proti zakoniti vladi!

Da bo zmagovalo ljudstvo, je gotovo — pri vseh dopolnilnih volitvah raste Lidova strana — in ni daleč čas, ko bo raztepeno naduto brezversko učiteljstvo na vse štiri strani sveta. CM matica bo skrbela za verski pouk otrok, za nabožno petje, duhovne vaje, vzgojo vernega učiteljskega naraščaja, kontrolirala nasprotnike, prirejala poučne shode za stariše, izdajala svoj list (Naboženska šola) in vse pripravila za ustanovitev državne katoliške šole. Člamarina je 1 KČ letno.

Ker obenem tudi nova češkoslovaška cerkev zahteva zase državno moč in denar ter amnestijo za nasilstva nad katoličani, pa souporabo vseh cerkva, imajo zavodni katoličani v bratski republiki najhujši kulturni boj. Ne boje se pa ne!

Orlovski tabor v Brnu jim je pokazal, da jih ni malo in da zmorejo vse, česar se lotijo. Tudi katoliki imajo — češko glavo in pest!

Nova orientacija radikalov.

PROTIČ V OSPREDJU. — SE NE POTRJEVA VEST O DEMISIJI VLADE. — MUSLIMANI ZAPUŠČAJO RADIKALNO IN DEMOKRATSKO STRANKO.

Belgrad, 10. oktobra. (Izv.) V istem času, ko se je vršila seja glavnega odbora demokratske stranke, se je sestalo v klubu radikalne stranke veliko število radikalnih poslancev, med njimi tudi 2 ministra. Razpravljali so o položaju. Značilne so izjave, ki so padle na tem sestanku, da je namreč potrebno Stojana Protiča zopet pritegniti v radikalno stranko. Zanimivo je dalje tudi to, da sta včeraj popoldne obiskala Protiča predsednik zakonodajnega odbora Miša Trifunović in podpredsednik zbornice Vujčić. Imela sta s Protičem daljšo konferenco. Poročala sta mu o nedeljski seji radikalne stranke ter o zahtevi krone, naj vlada čimprej noda demisijo.

Belgrad, 10. oktobra. (Izv.) Včeraj ob 5. popoldne je ministrski predsednik

Nikola Pašić bil pri kralju na dvoru. V političnih krogih se širi vest, da je Pašić ob tej priliki podal kralju demisijo celokupne vlade. Ta vest se sicer še ne potrjuje, a je z ozirom na položaj zelo verjetna.

Belgrad, 10. oktobra. (Izv.) Danes so došli sem muslimanski poslanci iz južne Srbije, ki so doslej pripadali demokratski in radikalni stranki. Za časa parlamentarnih počitnic so ti muslimanski člani radikalnega in demokratskega kluba imeli svojo konferenco, na kateri so sklenili, da osnujejo svojo posebno muslimansko stranko za južno Srbijo in Macedonijo. Ta vest je v demokratskem in radikalnem klubu vzbudila veliko vznemirjenje, ker bi tako oba ta kluba izgubila skupaj okrog 20 članov.

Prvi dan odločilnega boja v JDS.

SLABA UDLEŽBA IZ SRBIJE — SLOVENSKI DELEGATI POPARJENI. — ODLOČITEV SE NI PADLA.

Belgrad, 10. oktobra. (Izvirno) Tako težko pričakovani sestanek glavnega odbora in poslanskega kluba demokratske stranke se je pričel danes po 10. uri dopoldne. V Belgrad je prišlo prvi dan okoli 20 poslancev in mnogo članov glavnega odbora iz prečasnih krajev, dočim jih je iz Srbije mnogo izostalo. To je značilno in dokazuje, da je Svetozar Pribičević razvil veliko agitacijo med svojimi pristaši, da so korporativno prišli v Belgrad. Nasprotno pa Davidović, prepričan, da deluje po volji večine volivcev demokratske stranke, ni polagal toliko važnosti na to, da agitira pri posameznih članih glavnega odbora in jih vabi v Belgrad. Tako je treba tolmačiti, da odziv iz Srbije in južne Srbije, kjer je velika večina z g. Davidovićem, ni bil mnogoštevilčen. Pred sejo so nekateri iz tega sklepari, da bo zmagal Svetozar Pribičević. Že na dopoldanski seji se je pokazalo, da tako pričakovanje ni pravilno, še bolj pa na popoldanski seji, ko so v Belgrad prišli novi zastopniki iz Južne Srbije. Radi zakasnelih vlakov in zelo slabih železniških zvez niso mnogi člani mogli pravočasno priti v Belgrad. Mnogi člani so g. Davidoviću brzojavili, da pridejo še ponoči in naj se glasovanje odgodi na jutri. Istotako sta gg. Davidović in dr. Ribar prejela veliko brzojav in pisem od uglednih članov demokratske stranke iz vseh krajev, kjer jim izražajo popolno zaupanje in ju prosijo, naj vzdržita, ker je ljudstvo razum nekaterih Pribičevićevih agentov z njima. Vsi ti mnogobrojni pozdravi so napravili ugoden vtis na navzoče člane in napravili razpoloženje, iz katerega se je moglo sklepati na prepričanje v zmago. Po takem razpoloženju se je moglo na prvi hip razlikovati pristaše g. Davidovića in g. Pribičevića. Pristaši g. Pribičevića so prihajali v parlament neodločni, če bi sploh šli v veliko dvorano. Prihajali so v skupinah, sam se nihče ni upal v dvorano. Od Slovencev so prišli dr. Žerjav, dr. Kukovec, dr. Kramer in Josip Turk. Bili so vedno skupaj sami zase. Dobro razpoložen je bil dr. Žerjav, med tem ko je bil dr. Kukovec potrt, enak tudi dr. Kramer, ki je venomer nekaj dokazoval dr. Žerjavu.

Seja se je pričela ob 10. uri in je trajala do 1. ure popoldne. Otvoril jo je dr. Krstelj, ki je v dolgem govoru razložil spor med Pribičevićem in Davidovićem. Skušal je prepričati navzoče, da ta spor ni velike važnosti in da se more rešiti mirnim putem. Poudarjal je, da je treba čuvati edinstvo stranke in prosil, da govorniki govorijo stvarno, in da se navzoči zadržijo mirno.

Prvi je govoril poslanec Vidanović, pristaša g. Davidovića, ki je predlagal, naj se sklene, da se mora manjšina v vsakem slučaju pokoriti večini in upoštevati vse sklepe večine. Njegov predlog je bil soglasno sprejet.

Za njim je predlagal član glavnega odbora Gliša Tadić (Pribičevićev pristaša),

da se debata vodi o sledečih točkah: 1. Ali demokratska stranka odobrava odhod g. Davidovića in tovarišev na zagrebški kongres? 2. Je-li demokratska stranka za izvedbo ustave? 3. Je-li demokratska stranka za to, da spremeni svojo politiko napram Hrvatom in Slovincem? Ta predlog je bil po daljši debati sprejet.

Nato je bila seja prekinjena.

Dopoldanska seja je bila precej mirna. V političnih krogih se zelo komentira predlog poslanca Vidanovića. Nekateri trdijo, da se iz tega predloga vidi, da je skupina Ljube Davidovića gotova zmage, drugi tolmačijo predlog tako, da se je skupina g. Davidovića hotela s tem pokazati kavalirsko napram skupini g. Pribičevića, da more še nadalje ostati v stranki.

Popoldanska seja se je pričela ob 4. Prešlo se je na debato o 1. točki Tadićevega predloga, ki se glasi: Ali demokratska stranka odobrava odhod g. Davidovića in tovarišev na zagrebški kongres?

Prvi je govoril poslanec Šumenković (pristaša g. Davidovića), ki je v svojem govoru poudarjal važnost zagrebškega kongresa in opozarjal na uspehe, ki so bili omogočeni edino zato, ker so prisostvovali tudi voditelji demokratske stranke. Njegov govor je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Za njim je govoril delegat Grisogono (Pribičevićev pristaša), ki se je v vsakem oziru izjavil za Pribičevića in opozarjal na razmere v Dalmaciji. Povdarjajoč posebno jugoslovansko nacionalno politiko je obsodil Davidovića in vse tiste, ki hočejo pakirati z Radićem, ker to škoduje vsem našim ljudem, ki se nahajajo pod tujim jarmom.

Nato je govoril g. Pavle Čubrović (Davidovićev pristaša). Povdarjal je potrebo revizije ustave v smislu želj Hrvatov in Slovencev. Zato je po njegovem mnenju udeležba Davidovića na zagrebškem kongresu odličen uspeh in bi bilo potrebno, da demokratska stranka to politiko sprejme in jo z vso silo nadaljuje.

V istem smislu je govoril poslanec dr. Grga Anđelić, ki je najostreje napadel Svetozarja Pribičevića in ga dolžil, da nosi odgovornost, da je v tej zadevi prišlo tako daleč, ker je z neprestanimi izjavami in intervjuji razvnel strasti in povečeval spor, namesto da bi pomirjeval.

Govoril je nato član glavnega odbora dr. Novak iz Medmurja (Pribičevićev pristaša), ki se je na vsa usta zavzemal za Pribičevića in njegovo politiko, ki je edina sposobna, da razmere v državi končno uredi. Dotaknil se je tudi razmer v Medmurju in Prekmurju ter izjavil, da bi se morala v teh pokrajinah voditi politika močne roke. Zato se politika Pribičevića ne sme obsoditi, marveč je treba delovati na to, da pridejo samo taki ljudje na merodajna mesta.

Kot zadnji je govoril poslanec demokratske stranke za mesto Belgrad Lazarević, ki je bil znan kot vnet pristaša Sve-

tozarja Pribičevića in je zato njegov govor napravil velik vtis, ker se je odločno zavzel za Davidovića. Začetkom govora se je izjavil proti reviziji ustave, zahteval pa je, da se mora demokratska stranka absolutno preorientirati v smislu politike Ljube Davidovića. V svojem govoru niti s besedo ni omenil Pribičevića. Njegov govor je napravil najglobokejši vtis.

Seja se je zaključila ob 7. uri zvečer in se bo nadaljevala jutri dopoldan. Ni še gotovo, če bo jutri seja že končana.

PRISEGA DRŽAVNIH SVETNIKOV.

Belgrad, 10. oktobra. (Izv.) Danes se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, da bodo državni svetniki jutri zjutraj podali svojo prisego.

URADNIŠKI ZAKON.

Belgrad, 10. okt. (Izv.) Danes se je vršila seja pododseka zakonodajnega odbora, ki se je pečala z uradniškim zakonom. Vsi člani — po številu 130 — so bili sprejeti z malimi izjemami. Prihodnja seja bo jutri.

Orientsko vprašanje.

Kritičen dan.

London, 10. okt. (Izv.) Reuter poroča iz Carigrada: Jutri bo general Harrington izmet-paši sporočil sklepe zaveznikov glede izpraznitve Tracije. Zato bo jutrišnji dan kritičen.

V Carigradu so optimistični.

Carigrad, 10. okt. (Izv.) V tukajšnjih krogih z optimizmom pričakujejo končnih rezultatov konference v Mudaniji. Splošno se sodi, da bo protokol podpisan danes zvečer ob 8. uri.

PLOVBA V BOSPORU.

Carigrad, 10. okt. (Izv.) Plovba v Bosporu, ki je bila v nedeljo radi vpada kemalističnih čet v nevtralni pas prepovedana, je danes zopet dovoljena.

ANGORSKA VLADA ODGOVORI DANES.

London, 10. okt. (Izv.) »Reuter« poroča: General Harrington je izročil včeraj izmet-paši predloge zaveznikov. Ta jih je sporočil angorski vladi, ki bo odgovorila nanje danes.

Stambolijski v Pragi.

Praga, 10. okt. (Izv.) Na povratku iz Ženeve je danes dospel v Prago bolgarski ministrski predsednik Stambolijski v spremstvu bolgarskega poslanika Duparinova. Stambolijski ostane v Pragi še jutri, nakar bo odpotoval v Bukarešto.

Bolgarija in orientsko vprašanje.

Sofija, 10. okt. (Izv.) Notranji minister Daskalov, ki nadomestuje odsotnega ministrskega predsednika Stambolijskega, se je glede orientskega vprašanja izrazil: Bolgarija želi za vso Tracijo avtonomijo pod varstvom društva narodov. Nujno potrebno je, da se smejo vsi begunci vrniti. Bolgarija zahteva, da se reka Marica od Odrina do izliva nevtralizira, da se ustvari nevtralen pas, po katerem se bo neovirano mogel vršiti trgovski promet med Bolgarijo in Dedeagačem.

Koalicijski odbor v češkoslovaški.

Praga, 10. okt. (Izv.) Vladna koalicija se je nanovo organizirala. Sestavil se je 20članski koalicijski izvrševalni odbor, v katerem je vsaka stranka zastopana tudi še z 1 ministrom, tako da šteje kolegij skupno 25 članov. Kot predsednik poslanske ministrski predsednik. Ta kolegij bo imel posredovalno vlogo med vlado in vladno večino. Novi organizacijski statut, ki je obvezen za vse stranke, je že izdelan.

Slovaški minister.

Praga, 10. okt. (Izv.) Vlada je z odlokom od 7. t. m. dala ministru za Slovaško dr. Kallay-u generalno pooblastilo, da sme izdajati navedbe za Slovaško.

SKLICANJE ČESKEGA PARLAMENTA.

Praga, 10. okt. (Izv.) Ministrski predsednik Švehla je danes razpravljal s predsednikom parlamenta Tomaškom glede sklicanja parlamenta. Prihodnje dni bo predsednik republike Masaryk po dogovoru s Tomaškom proglasil takozvano pomladansko zasedanje parlamenta za zaključeno in sklical parlament k jesenski zasedanju. Prva seja se bo vršila najbrže 24. oktobra.

SCHANZER—BENEŠ.

Praga, 10. oktobra. (Izv.) Dr. Schanzer je v Benetkah priredil dr. Benešu na čast diner, po katerem sta oba državnika imela dolgo konferenco. Po konferenci se je dr. Schanzer odpeljal v Milan.

Benetke, 10. okt. (Izv.) O sestanku češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša z italijanskim zunanjim ministrom dr. Schanzerjem je bil izdan naslednji uradni komunikat: Na sestanku v Benetkah je dr. Beneš razložil politične smernice, po katerih se češkoslovaška vlada v vseh srednjeevropskih vprašanjih ravna in se bo tudi v bodoče ravnala. Dr. Schanzer je z zadovoljstvom ugotovil, da te smernice popolnoma soglašajo s smernicami italijanske politike.

Posebno pozornost sta državnik posvetila avstr. problemu in kreditu, ki je bil v Ženevi dovoljen. Avstriji. Izrazila sta upanje, da bo imel ta kredit za posledico finančno obnovo, popolno neodvisnost in pa politično stabiliziranje Avstrije.

Popoldne sta ministra razpravljala o proglasitvi gospodarskih odnošajev med Češkoslovaško in Italijo in sta sklenila pospešiti ratifikacijo trgovinske pogodbe od 23. marca 1922. Razpravljala sta tudi o carinskem dogovoru. Sklenila sta, da se vrši tekom novembra v Trstu konferenca, ki bi razpravljala o vprašanju češkoslovaške trgovine v tržaškem pristanišču.

Stavka v Moravski Ostravi.

Moravska Ostrava, 10. oktobra. (Izv.) V celem rudarskem revirju stavka 44.000 rudarjev. Ker je ustavljen električni tok, počiva na okoliških železnicah ves promet. Oblast je odredila, da smejo biti gostine odprte samo do 10. ure, kavarne pa do 11. ure. Rudniški podjetniki so izdali na prebivalstvo oklice, v katerem skušajo zvaliti krivdo za stavko na delavstvo.

Moravska Ostrava, 10. oktobra. (Izv.) Štrajk traja dalje. Mir se ni nikjer kalil. Delavstvo je zelo disciplinirano. Dela se samo pri varnostnih obratih.

ČEŠKO-MADJARSKA ŠPIONAŽNA AFERA.

Praga, 10. okt. (Izv.) »Česke Slovo« poroča, da je bil v zvezi z vohunstvom častnika Novakovskega aretiran v Vratislavi njegov brat, aviatški poročnik Jurij Novakovskij.

Budimpešta, 10. okt. (Izv.) Vojno sodišče je obsodilo natakara Csigosu, kateri je bil na meji prijet, ko je hotel vtihotapiti na češko ozemlje važne vojaške dokumente, na smrt.

CVIJEVO PREDAVANJE V PRAGI.

Praga, 10. okt. (Izv.) Češkoslovaško-jugoslovanska liga je pod pokroviteljstvom Karlovega vseučilišča priredila predavanje. Predaval je vseučiliški profesor Jovan Cvijić o temeljnih potezih jugoslovanske kulture. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. Udeležilo se ga je tudi več ministrov in mnogo drugih odličnih osebnosti.

Packa.

21

Francoski napisal René Bazin — Poslovenil A. B.

(Dalje.)

Pripeljeta jo k Lampronovi sliki in se ji ljubko priklonita.

Jeanna se skloni, nasmehne, zdi se, da ji ugaja. Nato kakor da se je nečesa domislila — ozre se in me zalega. Smehljaj izgine, zardi, zdi se mi, da se ji je zalesketala solza v očeh. Kakšna sreča! Jeanna, ganjeni ste! Jeanna, razumeli ste!

Neizmerno veselje zavladava moji duši, tako neizmerno, da takega še nisem nikoli okusil.

Oh, v istem trenutku zakliče nekdo: »Jeanna?»

Vzravna se, prime obe mali za roko in odide.

Koliko bolje bi bilo, da sem takrat ubežal, da sem odnesel s seboj ono žarko samoprevaro!

Ali ne, nagnem se naprej, da bi ji mogel slediti z očmi. Tam doli mej vrati opazim gospoda Charnota. Mladenič je pri njem, ki nagovori Jeanno. Ona mu odgovarja. Tudi jaz vjamem par besedi:

»Nič ni, Georges.«

Proklete! Druga ljubila!...

2. maja.

V kakem razpoloženju sem šel danes zjutraj braniti svojo dizertacijo! Potr

OTVORITEV ŠLEZIJSKEGA SEJMA.

Varšava, 10. okt. (Izv.) Danes je bil v Katovicah otvorjen šlezijski sejm (deželni zbor). Otvoritveni govor je imel poljski ministrski predsednik Novak, ki je izjavil, da bo vlada v upravi napram vsem narodnostim strogo nepristranska.

TISKARSKI ŠTRAJK V KRAKOVU.

Krakov, 10. oktobra. (Izv.) Tu so pričeli stavkati tiskarji, ki zahtevajo 90% povečanje na sedanje plače. Od jutri naprej bo izhajal skupen list, ki bo prinašal samo najvažnejše novice.

Kako ministrstvo za soc. politiko pobija draginjo.

O tej zanimivi stvari smo se v našem listu že pečali. Stvar pa zavzema čezdalje večje dimenzije. Tako piše »Radikal« od 6. t. m.:

»Ministrstvo za socialno politiko sklepa dogovor z izvozniki blaga; na osnovanju teh dogovorov se dotični gospodje osvobodijo plačanja carine — popolnoma ali deloma — a kot nagrado za to bodo ti izvozniki in uvozniki odstopili ministrstvu za socialno politiko izvestno količino blaga — brezplačno ali po zelo nizki ceni; na ta način pridobljeno blago hoče ministrstvo za socialno politiko odstopiti državljanom, zopet brezplačno (???) ali po nizki ceni. Razume se samo po sebi, da bo ta pravica cenene pridobivanja blaga pripadla v prvi vrsti onim, ki so ta lek iznašli, to je, uradnikom ministrstva — ako pa kaj preostane (se ni batil), bodo mogli dobiti nekaj tudi ostali konsumenti.«

Nato navaja »Radikal« znano svinjsko afero, kjer se je nekemu izvozniku dovolilo izvoziti 30.000 svinj za carino 200 Din od komada mesto 2600 do 2600 Din, za kar je odstopil ministrstvu 15 vagonov masti za polovično ceno.

Na ta način bi seveda vsak minister znal »odpravljati draginjo«. Najbolje bi bilo, če bi minister sploh odpustil spekulantom s svinjami vso carino, potem bi lahko mast kar zastoj dobil v darilo, uradnikom pa prodajal za polovično ceno, bi potem vsaj zanj nekaj ostalo...

Šalo na stran: to postopanje je kruto kršenje zakona, ker ministrstvo za socialno politiko nima pravice carino niti v posameznih slučajih niti splošno izprijemljati. Pomeni oškodovanje trgovstva, kajti kako pridejo solidni trgovci do tega, da plačajo polno carino, izvestni spekulanti pa kar 10-krat manjšo? Oškoduje se država, to se pravi, vse prebivalstvo za ogromne vsote, kajti v navedenem slučaju, ako so številke točne, bi znašala ta škoda na državni blagajni kar celih 45 do 72 milijonov dinarjev.

Končno pa se draginji s tem nič ne opomore. Par dni se nekaj vagonov masti nekaterim izvoljencem proda ceneje (če je to pred volitvami, se doseže še političen namen), potem pa bo še dražja, kajti v drugič se ministru za socialno politiko pač ne bo več posrečilo izvoznikom izposlovati take ugodnosti. Potem se bodo ti že primerno oškodovali za tistih 15 vagonov. Drugi trgovci pa bodo tudi gledali, da ne bodo na tak način prikrajšani v prid enemu spekulantu, kar bo seveda plačal konsument. Končno je vse to velika korupcija, pri kateri nihče ne ve, koliko se je dalo in koliko se je vzelo!

Poleg države so pri tem oškodovani prav posebno slovenski interesi, to je konsumenti in prasičerejci. Prvim odide, izzemši tistih par vagonov, obljubljenih

»uradnikom«, cenena v tujino izvožena mast, drugi pa vsled tega, ker velja za izvoz prasičev iz Slovenije visoka nova carina in je vsled tega izvoz popolnoma nemogoč.

Tega mnenja je tudi »Slovenski Narod«. Gospod dr. Žerjav bo torej na vsak način primoran ta svoj najnovejši eksperiment, ki daje povoda k najrazličnejšim komentarjem, ustaviti, da prepreči, da ne bi nastala poleg svinčene in drugih afer še — prasičja.

Politične novice.

Državotvorni činitelji v precepu. Ker so v »Jutru« brali ljubljanski državotvorni činitelji, da je njihova dolžnost, da združijo svoje moči v JDS in ker so brali, da bo »izdajalec stranke in napredne stvari« vsak, kdor ne bo volil državotvornemu JDS, iz katere pa sta poleg dr. Pustoslemška ušla tudi dr. Ravnihar in dr. Triller, ker so torej to brali, so se prišli za glavo in se prašali: »Kaj naj počnemo?« To je namreč res že preveč, da sedaj celo g. Pustoslemšek, ki je vendar tako lepo pisal o državotvornosti, zapuša državotvornost. In dr. Triller, ki je vedno tako spretno, kakor sv. Jurij, sukal sulico zoper klerikalnega zmaja ter s tem vršil patriotično in napredno dolžnost vsakega državotvorca, ta je tudi ušel! Kam naj se sedaj obrnejo ubogi državotvorci? Kje je sedaj doma prava državotvornost? — Naj se ne plaše preveč razburjeni demokrati! Demokrati državotvornosti ne bo konca, dokler bo stala kaka demokratska banka! Pri teh so pa oboji — stari in mladi — zelo zainteresirani. Zato naj lačni uradnik z državotvornimi možgani le mirno voli stare ali mlade ali pa oboje!

Hud poper je natresel demokratskemu učitelstvu, pravzaprav njegovim voditeljem, član UJU. ravnatelj meščanske šole v Trzinu, gospod Albin Lajovic v »Napreju« 10. oktobra t. l. Tiče se znanih blejskih resolucij A. L. piše med drugim: »Nisem bil na Bledu, toda iz zanesljivega vira vem, da je bilo poročilo »Jutra«, ki je prineslo prvo blejske resolucije, točno in nepotvorbno. V teh resolucijah najdemo zahtevo, da naj se posebno nadzira vsakdo, ki je proti »ustavi« in dinastiji. »Učiteljski Tovariš« je potem besedo ustavo izpremenil v državo, ni pa poslal ne »Jutra« in ne »Naroda« popravka, iz česar lahko sklepamo, da je že moralo tako v resnici biti. Pomislimo torej, da mora biti stavljen vsakdo, ki ni z ustavo zadovoljen in si želi kako izpremembo, pod posebno nadzorstvo. To je zahteva, ki jo more staviti le človek, nevedoč, kaj je osebna svoboda, kaj je svoboda prepričanja, kaj je demokratizem in še druge take reči.« — Ta točka resolucije, nadaljuje svobodomiseln učitelj, »je vzela učitelstvu več prijateljev kot vsa klerikalna agitacija po deželi.« G. Lajovic se norčuje tudi iz »otroško-naivnega« gesla, da kdor učitelj, ta sokol. Ergo, kdor ni Sokol, ta ni učitelj! »Učitelstvo«, pravi nadalje jako dobro g. A. L., »ni eno niti s sokolstvom niti z orlovstvom, temveč ima dolžnost širiti izobrazbo v šoli in izven nje med ves narod, ne da bi bil pri tem kdo v nevarnosti, da se ga postavi pod posebno nadzorstvo.« Za blejske resolucije, pripominja g. ravnatelj iz Trzinu, ne bodo delali pokore njihovi v Ljubljani dobro zavarovani avtorji, ampak vaški učitelji in učiteljice, ki so na blejskih resolucijah čisto nedolžni (?). Avtorji blejskih resolucij naj bi rajši razmišljali o tem, zakaj je Pribečević črtal polovico proračuna za šolstvo v Sloveniji in naj bi se zanimali za gmotno

stanje učiteljstva, ki je lačno, raztrgano in boso. Skratka, politika teh gospodov je »omajala zaupanje učiteljstva v vodstvo UJU. in osebe, ki sede na vodilnih mestih v Ljubljani.« — Ne vemo, kako bodo general UJU. prebavili to kritiko, ki prihaja od stanovskega tovariša, kateri je znan po svojem antiklerikalizmu, glede katerega ga niti g. Jelenc ne prekaša.

Kdo se umika sodišču? Protičev »Radikal« v odgovoru na notico v »Demokratiji« piše o stanju afera Hercigonja. Pribečević: »Zakaj gosp. Sv. Pribečević nikakor ni urgiral, da bi zadeva prišla pred sodišče? V imunitetnem odboru je vladna večina kakor drugod, zakaj g. Sv. Pribečević ni napravil vprašanje, ko je vendar oklevetan, da se Protič izroči sodišču? Zakaj beži pred sodiščem ko pes pred broco? Ljudje so se sprašovali, zakaj ta afera ne pride na vrsto? Sedaj je jasno, zakaj ne pride.«

Stranka jugoslovanskega fašizma. V Somboru so jugofašisti imeli svoje zborovanje. Kakor poroča uradni list jugofašistov »Princip«, je na tem zborovanju govoril dr. Ivo Mogorović, ki je med drugim dejal, da je ta pokret vzvišen nad strankarstvom, ter da mu lahko pripadajo člani vseh strank, ki imajo v programu edinstvo in nedotakljivost naše države. Dejal je: »V našem pokretu so člani srbske, radikalne, demokratske, narodnosocialistične stranke itd.« — Ugotavljamo to brez komentarja! Ad štrajk.

Patriarh Tihon proti ruski pravoslavni višji cerkveni upravi v Jugoslaviji. Ruski listi objavljajo besedilo odredbe patriarha Tihona, glasom katere se višja cerkvena uprava ruske cerkve v inozemstvu, katere se je etablirala v Sremskih Karlovcih, uničuje. Cerkveni sabor v Sremskih Karlovcih pa se proglašajo kot nekanoničen in njegovi akti kot neveljavni, ker so političnega značaja kakor n. pr. okrožnica o upostavitvi monarhije. Škofa Antonija ni smatrati za cerkvenega poglavarja Rusov v emigraciji, ampak v Nemčiji bivajočega škofa Evlogija. — Zanimivo je, kakšno stališče bo zavzel v tej zadevi naš režim, ki Antonija preko belgradskega patriarha vzdržuje in mu dovoljuje caristično in protikotoliško propagando.

Organizacija katoliške mladine v Istri.

Zveza organizirane katoliške mladine v Italiji, ki šteje 6000 sekcij in nad 400 tisoč članov, je imela nedavno v Rimu svoj generalni občni zbor, ki se vrši vsako drugo leto. Ob tej priliki je bila seveda tudi pri sv. občetu v avdienci. Dosedanji mnogoletni predsednik comm. Pericoli je predložil sv. občetu sklepe zadnjega občnega zbora, ki so važni posebno v tem pogledu, da dvigajo veliko katoliško mladinsko gibanje preko ozkih meja nacionalizma. Zveza nalaga članom dolžnost, da delujejo za razširjanje vere in vsak član mora v to svrhu prispevati 2 liri letno; razen tega mora vsak odsek ustanoviti posebno misijonsko komisijo, ki ima nalogo pospeševati misijonstvo. Na ta način dobijo zveza sama na leto 800.000 lir za misijone, čeim je preje celokupna Italija spravila skupaj nekaj malega nad en milijon lir. Razen tega je zveza na rožnovenski praznik priredila zbirko za stradalajoče v Rusiji.

Sv. oče se je zelo zanimal za zvezo katoliške mladine in članom zlasti priporočal, naj vsak posameznik skrbi za to, da bo poglobil lastno praktično krščansko življenje. Vse drugo, je rekel sv. oče, je manjšega pomena, ker pride potem ob sebi verna ljubezen, velikodušnost, apostolski duh, bodo naravni sadovi poglobljenega krščanskega življenja. Zjutraj, je nadaljeval sv. oče, je daroval sv.

»Mogoče.«

Pomežikne mi s svojimi malimi očmi, z rokami naredi trobento.

»Haha, treba premenjati, gospod Mouillard, to je najboljšo.«

»Srce?«

Skomigne z ramo in me popelje do sobe, kjer bo skušnja, borec se s svojo astmo in smehom, ki ga komaj zadržuje.

To je najmanjša in najtemnejša od vseh sob. Svetlobo dobiva iz ulice, ki je sama nima dosti in ki jo tudi kar mogoče malo oddaja.

Na levi ob steni je stol za kandidata. Zada sedijo na odr pred katedrom spravevalci v rdečih oblekah, epitogah, obšitih trikrat s hermelinovino, in z baretom, ki ima zlat trak. Šest jih je.

Med mano in med vrati je majhen prostor za poslušalce, ki se jih je nabralo kakih trideset.

Branil bi bil svojo tezo lahko briljantno, tako pa je šlo kakor je pač šlo.

Prvi trije od mojih sodnikov so čitali mojo dizertacijo, mej njimi predvsem Flamaran. On si jo je vtisnil v spomin, on je užival pri njenih drznih in novih trditvah. V trenutku, ko mi zastavi prvo vprašanje se obizne kakor sladkosnedež, ki srke zrel sad. Ko med splošnim molkom odpre usta, mi zastavi takoj tako visoko leteče vprašanje, da jo polovica poslušavcev, k ga ne razume, skrivaj popiha iz sobe.

(Dalje.)

nec. Stari pedel, ki mi je že ne vem kolikokrat oblekel pri njem izposojeno togo, je mnenja, da boleham na skušnjo; to je približno taka bolezen kot ona mladega vojaka v ognjenem krstu.

Sama sva v temni oblačilnici; vrti se okrog mene in mi vliva poguma v srce, mej tem ko me krtači: doktorji imajo nekako moralno upravičenost do tega krtačenja.

»Saj bo šlo vse dobro, gospod Mouillard, nikar se ne bojte. Danes nismo nikogar vrgli.«

»Ne bojim se, stric Michu.«

»No, če pravim nikogar, je bil vendar eden, ki je padel. Smešna dogodbica. Mislite si, — obrnite se malo, gospod Mouillard, prosim — mislite si kandidata, ki mu je vse španska vas. No, sicer to pri nas ni nič posebnega, toda glejte, na koncu skušnje se obrne h komisiji: »Usmilite se me, pravi, gospodje, saj ne bom nič drugega kot mirovni sodnik.« Ta je dobra, kajne?»

»Pa res.«

»Kako resni ste danes! Ali se vam ne ljubi smejati?«

»Ne, stric Michu, vsak ima svoje težave, saj veste.«

»Saj sem si koj mihil, ko sem vas zagledal: »Gospod Mouillard ima nekaj.« Zapniva prav do tal, prosim; pomislite gospod Mouillard, dizertacija za doktorat, to ni kar tako! — Težave srca, kajne?»

mašo za katoliško mladino ter je proslil Boga, naj mu položi v usta prave besede. In tako priporoča mladini posebno Jezusove nauke iz njegove pri-
dige na gori: Blagor tistim, ki so čistega srca, ker bodo gledali Boga; blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli; blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli; blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani.

Tako je sv. oče opozoril mladino, ki se le prerada izgublja v zunanostih, na notranje delo predvsem na sebi samem ter ji priporočil Kristu-
sovega duha ljubezni in miru, ki veje prav posebno iz osmerih blagov. Tega duha sedanji dobi pred-
vsem manjka.

Za novega predsednika Zveze italijanske ka-
toliške mladine je bil izvoljen odvetnik Kamilo
Corsanego iz Genove.

Dnevne novice.

— **Pevska zveza.** Škofjeloško okrožje priredi v nedeljo, dne 15. t. m. v Društvenem domu v Škofji Loki pevsko prireditev. Nastopilo bo 6 zborov, ki bodo polni posamič in skupno. Pred koncertom bodo ob pol 8. pete litanije, pri katerih pojo vsi zbori združeni. Predprodaja vstopnic v trgovini Debeljak v Šk. Loki. Prijatelji lepega petja, pridite v nedeljo v Loko k redki pevski slavnosti!

— **Manifestacijski ahod** povodom ob-
letnice koroškega plebiscita, ki se je vršil
sinoči v Unionovi dvorani v Ljubljani, je
bil dobro obiskan. Vsi govorniki so pov-
darjali, da Koroška za nas ni in ne more
biti izgubljena. Zelo dobro je pripomnil
slavnostni govornik dr. Rožman, da bi Sr-
bi nikdar ne bili pirovali zmage na Koso-
vem polju, ako bi bili ob vsaki obletnici
iskali samo krivce v lastnih vrstah (kakor
ih išče zopet »Jutro«, pa jih ne pozna ali
noče poznati, zato da lahko bliati tam,
kjer pričakuje od tega političen profit.
Prip. uređ.) Govorili so dr. Oblak, dr. Ar-
nejc, vojv. Ristić, dr. Puc, dr. Rožman in
ga. Čučkova.

— **Smrt 47 rudarjev pod zemljo.** Po-
ročali smo, da je bilo 27. avgusta pri eks-
ploziji v zlatem rudniku v Jacksonu v Ka-
liforniji živih zasutih 47 rudarjev. Reševal-
na dela so trajala do 18. sept. Dne 18. sept.
so prišli do njih ter našli vse mrtve. Iz
zaznamka, ki so ga našli pri nekem ru-
darju, je razvidno, da so vsi umrli par ur
po izbruhu požara. Našli so jih v temnem
zakotju 4350 čevljev pod površino. Prvi
je prišel do njih Byron O. Packard, na-
čelnik zveznega rudarskega urada za ta
okraj. Zaznamek, ki so ga našli pri rudar-
ju, se je glasil: »Ob treh jutraj. Plin zelo
močan.« Zatem je bilo napisano: »Ob štirih.«
Ostanek je bil nečitljiva čerkarija. Trupla
so že tako nagnita, da jih najbrže ne bo
mogoče več spoznati.

— **Roparsko slovo Avstrijcev iz Libe-
li.** Avstrijci so se pred svojim odhodom iz
Libelič ovekovečili z grdim činom. Iz-
ropali so vsa javna poslopja. Vse, kar je
bilo premakljivega v gasilnem
domu, občinskem uradu in šoli, so odnesli.
Da odnesli so celo peči, kotle, štedilnike in
okna! Vse to so izvršili ob asistenci avstrij-
skih orožnikov, češ da je tako ukazalo
okrajno glavarstvo. Ali je bankrotna Av-
strija padla že med apashe?

— **Kočevska realna gimnazija** je le-
tos otvorila IV. razred. V vseh štirih raz-
redih je 129 učencev, od teh 24 deklic.
Po narodnosti je 107 Slovencev, 6 Hrva-
tov, 2 Poljaka in 15 Nemcev. V gimnazijs-
kim internatu je 33 učencev.

— **Milijon kron v dobrodelne namene.**
Kakor smo že poročali, se tačas mudi v
Dalmaciji odlični rojak Miguel Mihanović
iz Argentinijske. Med drugim je posetil Du-
brovnik, kjer so mu hoteli meščani prire-
diti banket. G. Mihanović je pa to spriči-
težkih razmer v prehrani Dalmacije od-
klonil. Daroval je pa za razne kulturne
in humanistične ustanove 1 milijon kron.

— **Uživanje pokojnin v inozemstvu** je brez
posebnega dovoljenja finančnega ministra ne-
dopustno, ne glede na to, ali je prejemnik že pred
preobratom živel na ozemlju, ki je sedaj za nas
inozemstvo, ali se še le pozneje preselil tje. De-
legacija ministrstva financ na uradno obvešča,
da morajo vse stranke, ki še nimajo tega dovoljenja,
brez odlašanja prositi zanje, sicer jim bo daljnje
izplačevanje mirovine ustavljeno — vsem brez iz-
jeme. O tem naj tuzemski svoji in pooblaščenči
obvestijo v inozemstvu bivačice umirovljenice. Pro-
šnja se vloži, če je umirovljenec že v inozemstvu,
pri kompetentnem poslanstvu, če pa še le name-
rava iti v inozemstvo, pa pri delegaciji minist-
stva financ. Prošnja je treba natančno utemeljiti
(in jo priložiti a) dokaz o našem državljanstvu; b)
mirovinski dekret in c) dokazilo, da je stranka za
prebivanje v inozemstvu opravljena. Vsak druga-
ni postopek bo stvar samo zavlekel. Ako delega-
cija ministrstva financ ne prejme do konca teko-
čega leta obvestila finančnega ministrstva, da je
uživanje mirovine v inozemstvu dovoljeno, bo iz-
plačevanje mirovine ustavljeno. Zato naj vsak po-
biti.

— **Sestanek vinogradnikov in vinotlačev.** V
nedeljo, dne 22. t. m. dopoldne ob 10. uri se vrši
v državni kmetijski šoli na Grmu sestanek vino-
gradnikov in vinotlačev iz Dolenjske. Na sestanku
bode ravnatelj g. B. Skalický poročal o dogovoru
z češkoslovaško republiko glede izvoza naših vin,
kakor tudi o možnostih tega izvoza in potrebni or-
ganizaciji v to svrhu. Vabijo se vsi zainteresirani, ki

se zanimajo za to velevalno vprašanje našega vi-
nogradništva, naj se sestanaka sigurno udeležijo.

— **Oblastni inspektorat finančne kontrole** v
Ljubljani, ki mu je finančna kontrola v Sloveniji
v vseh osebnih in upravnih vprašanjih podrejena,
je dne 5. t. m. začel posloovati v svojih prostorih
v Ljubljani, na Starem trgu št. 34. V omenjenih
vprašanjih, zlasti tudi glede sprejema v službo, naj
se torej stranke ne obračajo več na delegacijo mi-
nistrstva financ ali pa na finančno okrajno ravnatel-
stvo, temveč odino le na oblastni inspektorat.

— **Nova naredba o prijavi zalog življenjskih**
potrebščin. Ministrstvo za socialno politiko je
izdalo glede prijave zalog, ki je predpisana po
členu 2. pravilnika k zakonu o pobijanju draginje
z dne 2. oktobra dopolnilno naredbo, po kateri se
ima za sedaj prijavljati samo zaloge sledečih pred-
metov: pšenico, rž, koruzo, ječmen, oves, pšenično
moko, in sicer ločeno krušno moko in moko za
kuho, dalje koruzno moko, otrobe in kokaš. Pri-
javo imajo izvršiti trgovci, trgovska skladišča, pro-
metna podjetja, banke in denarni zavodi posebej za
vsak naštet predmet, koliko je zaloge proste za
prodajo, dalje koliko je že prodano in komu, in
končno koliko ima pri kom drugem trgovcu v za-
logi. Mlini morajo razen teh podatkov še navesti,
koliko je v mletju in za koga se melje. Zveza gre-
mišev opozarja vse zainteresirane kroge na to važno
naredbo, ki je sicer za topotno prijavo dospela ne-
koliko prepozno, ker poteka z 10. oktobrom pri-
javni termin.

— **Teška goba.** Lovec Lovro Jaglič iz Pra-
proš pri Ljubnem je dobil jedlino gobo (jurčka),
ki tehtla 3 kg in je v spodnjem delu 15 cm debela,
zgoraj pa malo manj. Gotovo redka teža gobe, ki
sedaj ob tem tako dolgotrajnem deževju uspevajo
tako bujno kakor že dolgo vrsto let ne, so naši
gozdovi kar bujno posejani z vsakovrstnimi go-
bami.

— **Nove predpise za splavarje na Savi** je iz-
dal pristaniški urad v Sisku. Interesanti jih dobe
najlažje potom trgovske in obrtne zbornice.

— **Težave s občinskimi posojili.** Kakor bel-
grajske ima tudi zagrebška mestna občina s na-
jetjem inozemkega (londonskega) posojila velike
težave. Dosedaj se ji še ni posrečilo skleniti po-
godbo.

— **Tatvina.** Vlomljeno je bilo dne 27. sep-
tembra v prodajalno Delavskega konsumnega dru-
štva v Trzinu in sicer skozi steno, ker tatovi niso
mogli vlomiti železnih vrat in oken. Tatovi so od-
nesli blaga v vrednosti 48.000 kron, ne da bi jih
bil kdo opazil. Osumljen te tatvine ne nek nočni
čuvaj, vendar se mu dosedaj še ni moglo ničesar
dokazati.

— **Tragična smrt.** Vpokojeni železniški dela-
vec Ignacij Milnar se je dne 7. oktobra blizu po-
staje Sava vrpel pod vlak, ki ga je v prsem kožu
prerezal na dvoje.

— **Strop se je podrł v hiši** mesarja Franceta
Rosmana v Vevčah in pokopal pod seboj 75letno
Marijo Benčina. Revica, ki je bila težko poškodova-
na, je nato v bolnici umrla za poškodbami.
Kriv je gospodar, ki ni hotel popraviti hiše, dasi
se je strop že preje enkrat udrl, pa takrat k sreči
ni bilo nikogar v tistem prostoru.

Primorske novice.

p Istrski deželni odbor zahteva itali-
janščino kot izključni uradni jezik. Istrski
deželni odbor je na svoji zadnji seji spre-
jel sklep, da naj bo razpravni in uradni
jezik na vseh oblastvih v Julijski Bene-
diji izključno italijanščina ter se smejo vla-
gati akti in spisi samo v tem jeziku. Po-
zval je vlado, naj takoj izda primerne od-
redbe. Tako izgledajo svobodščine neita-
lijanskih državljanov v toliko hvalisani
svobodni in kulturni Italiji.

p Seja goriskega deželnega zbora se je vršila
6. oktobra. Sklenili so, da dežela proda državi
bolnišnico sv. Mihaela, katero je morala doslej pre-
puščati državi proti neznatni najemnini. Deželni
gluhonemi zavod, ki je edini te vrste v Julijski
krajini, se obnovi in razširi. Sprejeli so sklep za
osušitev ogledskega močvirja. Ob tej priliki je dež.
odbornik dr. Besednjak toplo priporočil tudi osu-
šitev močvirij v slovenskem delu dežele. Izpomenil
se je sklep o učiteljskih pokojninah ter se razte-
nilo povznanje pokojnin na vse vpokojence brez
razlike.

p »Lavoratore« — polutednik. Italijanski so-
cialisti — maksimalisti so na svojem zadnjem kon-
gresu sklenili, da se razen »Avantija« vsi drugi
dnevniški izpremene v tednike. Temeljem tega skle-
pa naznanja sedaj tudi tržaški »Lavoratore Sociali-
sta«, da bo izhajal posej kot polutednik.

p Naskok na tovorni vlak. Te dni sta na progi
med Trstom in Devinom skočila na čisto počasi
vozeči tovorni vlak dva tatova. Izbrala sta si za
svoje delo vagon z živili. Toda orožniki na vlaku
so njuno delo opazili in začeli streljati. Lopova sta
tudi streljala, nato pa skočila z vlaka in pobegnili
v goščavo.

p Slovenski ženski list pod naslovom »Slo-
venka« bo z novim letom začel izhajati v Trstu.
Pečal se bo z modernim ženskim vprašanjem in
priobčeval tudi zabavne spise.

p Furlanski filološki kongres, ki ga je kot
tretjega sklicalo furlansko filološko društvo, se je
te dni vršil v Gorici. Pozdravni govor v furlan-
ščini je imel prof. Ugo Pellis.

p Novo šolo v Bovcu so otvorili 1. oktobra.
Nova zgradba je lepo trinadstropno poslopje. Na
šolskem hodniku je plošča z napisom: »Iz vojnih
razvalin, napojenih z italijansko krvjo, je vstala
ta šola večja in lepša v letu Dančeta — 1921.«

štajerske novice.

š Osebnost. Politijski nadsvetnik gosp. V.
Kerševan v Mariboru je začasno pridružen no-
tranjemu ministrstvu in svrhu sodelovanja pri se-
stavi odredb proti draginjam.

š Umetniške razstave. Akademski slikar
prof. Groje priredi v Mariboru od 4. do 18. no-
vembra t. l. kolektivno razstavo svojih del. — Ma-
riborski umetniški klub »Grohar« pa priredi ko-
lektivno razstavo v Jakopičevem paviljonu v Ljub-
ljani od 8. do 31. decembra t. l.

š Občinski odbornik — tat. V Ptuju so zasačili
soc. demokratskega občinskega odbornika Kaisers-
bergerja, ko je kradel vino v kleti družbe »Vina-
ria«, pri kateri je uslužben. Kaisersbergerja so za-
prli.

š Zgubila se je na vožnji od postaje Hrastnik
do Zidanega mosta dne 1. t. m. denarnica s važ-
nimi listinami ter gotovino 400 Din. Ker je oško-
dovani vojni invalid, se pošten najditelj naproša,
da izgubljene strani vrne proti nagradi na naslov:
Jane Franc, invalidski dom v Celju.

Gospodarstvo.

g Žitni trg. Cene žitu so bile te dni sledeče:
Cene žitu dalje padajo. V Ljubljani je postala valed
tega cena hleba kruha za 1 krono cenejša. Pšenica
se prodaja po 1400—1440 K, ječmen 1340 K za
krmno in 1500—1600 K ječmen za pivo, koruza
1000 kron.

g Dohodki državne trošarine. Na podlagi
uradnih podatkov ravnateljstva neposrednih dav-
kov so bili v mesecu avgusta dohodki državne
trošarine sledeči: Srbija in Crna gora 9,314.084.81
Din, Hrvatska in Slavonija 12,313.380.82 Din, Bos-
na in Hercegovina 3,044.479.50 Din, Slovenija
7,077.837.37 Din, Vojvodina 10,165.667.19 Din, Dal-
macija 3,713.640.53 Din. Skupaj 45,629.090.22 Din.
— V proračunu je predvideno samo 40,531.750 Din.
g Avstrijska zlata pariteta. Od 9. do 15. okt.
znaša zlata pariteta v Avstriji 14.979 n. a. kron.

g Švedska banka v Rusiji. Švedski bankir
Aschberg je osnoval v Moskvi »Rusko trgovsko
banko« z glavnico 10 milijonov zlatih rubljev.

g Ruski nakup gospodarskih strojev v Čehih.
Ameriško poslanstvo v Pragi javlja, da je trgov-
ska komisija sovjetov v Pragi nakupila v češko-
slovaški republiko gospodarskih strojev za 4,500.000
kron. Rečni stroji se imajo nemudoma poslati v
Sibirijo. Kupna valuta češkoslovaške krone pri
poravnavi z ameriškim dolarjem je bila 0.028, ko
je bila kupčija navedenih strojev sklenjena. Poro-
ča se tudi, da se vrše pogajanja za nakup nadej-
njih gospodarskih strojev. Začela so se pogajanja
še z drugimi tvornicami gospodarskih strojev. Ta-
ko bodo nakupili Rusi v Čehih gospodarskega
orodja in strojev za 20,000.000 Kč.

g Stanje papirnatega denarja na češkoslo-
vaškem. Od 28. do 30. septembra se je stanje pa-
pirnatega denarja povečalo za 582 milijonov čsl.
kron in znaša danes 10,916 milijonov čsl. kron.

g Sladkor v Nemčiji cenejši. Cena sladkorne
pese se je v Nemčiji znižala za 400 mark pri me-
terskem stotu. V isti meri bo sladkor cenejši.

g Cena v Moskvi. Na moskovski borzi so bile
sledeče cene: ržena moka, pud (16 kg) 7.160.000
rubljev, pud pšenične moke 22.250.000 rubljev, pud
krompirja 2.800.000 rubljev.

BORZA.

Zagreb, 10. okt. Devize: Pešta 240—270,
Berlin 190—220, Italija 267—221, London 276—
280.50, New York 62.50—63.50, Pariz 471½—
476½, Praga 219—222.50, Dunaj 8.45—8.85, Curih
11.72—11.82, Bukarešt 41—43, Atene 1.75, Var-
šava 0.83—0.93, Amsterdam 24.50, Stockholm
16.95—17.05, Christiania 11.40. Valute: Lire 2.63—
2.67, funt. str. 270—275.50, dolar 61—62, fr. frank
4.65½—4.70½, čsl. krona 218, n. a. krona 8.20—
8.80, šv. frank 11.60—11.72.

Curih, 10. okt. Devize: Pešta 0.21, Berlin
0.17½, Italija 22.72, London 28.68, New York
584.75, Pariz 40.27, Praga 19.20, Dunaj 0.00½, Bu-
karešt 3.40, Sofija 8.40, Zagreb 2.02½, Varšava
0.05½, Holandska 207.75, n. a. krona 0.00½.

Ljubljanske novice.

Ij Predsedniki vseh izobraževalnih or-
ganizacij SKSZ. v Ljubljani (kartel) se
opozarjajo, da se naj zberejo danes ob pol
8. zvečer točno v običajnem lokalu (Jugo-
slov. tiskarna), ker se vrši posvetovanje
pred sejo odbora SKSZ.

Ij Zbor zaupnikov SLS za Ljubljano.
Sinoči se je vršil v dvorani »Rokodelske-
ga doma« zbor zaupnikov SLS za Ljub-
ljano. Na zbor je došlo do 200 zaupnikov
vseh ljubljanskih organizacij. Na zboru so
poročali: Gostinčar, Moškerc, dr. Gosar
in Kremžar. Poročila so bila soglasno in
z največjim navdušenjem odobrena. Vsi
sklepi tičeči se obč. volitev, so bili so-
glasni in viharo odobreni. Sinočni
zbor zaupnikov je bil eden najlepših za-
upniških zborovanj v teku vseh dolgolet-
nih političnih borb krščanskega ljudstva v
Ljubljani.

Ij Važna izjava g. Turka. Gosp. Josip
Turk je te dni kot delegat Žerjavove sku-
pine v ljubljanski demokratski stranki od-
potoval v Belgrad, da se udeleži seje gla-
vnega odbora demokratske stranke. Ko je g.
Turk včeraj po dolgotrajni seji zapustil
parlament, ga je vprašal neki Srb: »Kako
ste Vi, gospodine, došli ovamo?« — Gosp.
Turk je odgovoril z izrazom resnega diplo-
mata: »E, tku sa odlučili, pa sam došau,
de vidim ovu veliku borbu medju Pribiče-
vićam in Davidovićam. Došau sam, kad sa
me poklicale«

Ij Ovdne sanitarno razmere v ljubljanski bol-
nici. Doznali smo sledeče: Te dni so reducirali tu-
di nočnega vratarja. Nočno službo vratarje morajo
sedaj vršiti uradni sluga, manjše se vsak teden
po eden. Za prenočevanje je služabniku na raz-
pologo dlan v inapekejski sobi, na katerom čez
dan zdravnik preiskujejo prihajajoče bolnike. Vsa
posteljina nočnega vratarja obstoja v enom kosu

kocal Torej čez dan polegajo po tej postelji bol-
niki z najrazličnejšimi boleznimi (pa tudi gola-
nimi), po noči naj pa služi isto ležišče za nočnega
vratarja. Na ta način se ležišče »do volje« izrabli
Da se tu v tem primeru ne more trditi o luksusu
in zapravljenosti bolnišne uprave, je jasno! S
sanitetnega stališča je pa seveda drugo vprašanje, za-
kajega naj se zanima zdravstveni šef dr. Katlič.
Razmere v bolnici se morajo brezpogojno odpra-
viti in povzročitelji reducirati, ne nedežni služab-
niki, ki v zdravje kvarljivem stanju vestno oprav-
ljajo odkazano jim službo. Saj sluga vendar ni
poskusni kunc. — Prošle dni se je mudil v bol-
nici narodni poslanec g. Jože Gostinčar, ki se je
na lastno oči hotel prepričati o stanovanjih, ki jih
imajo strežniki in strežnice. Seveda ga je po bol-
nici vodil nadupravitelj Logar, ki mu je pokazal
pač nekaj lukenj, ali najbolj zanimarjenih se je
seveda ognil. Oni uslužbenci, kurjači, mizarski de-
lavci in drugi, ki stanujejo na oddelku št. 7. so
tudi pričakovali obisk, toda kakor so pričakovali,
dočakali pa je niso, da se razkažejo tudi oni bri-
goti pod zemljo, ki služijo za spalnico uslužbenem
državnih dobrotvornih, zdravstvenih zavodov. Tudi
oni reveži bi radi videli, da bi se jim razmere
ublažile in živeli človeku podobno življenje. Ni-
smo sicer neopredeljeni višjim uradnikom, ki imajo
v bolnici udobna stanovanja z vsemi pritlikinami
in z razsvetljavo n kurjavo pa seveda — brezplač-
no! Apeliramo na naše poslance in na našo orga-
nizacijo, da nam zboljša naš tužen položaj in pa
da se že ustavi ta nepotrebna redukcija.

Ij Akademski dom. Danes ob 5. uri v prostorih
starejšinstva odborova seja zadruga Akademski
dom. Zadeva zelo nujna. Prosim točne udeležbe.
— Predsednik.

Ij Podružnica Slov. Straže pri Franc. prosveti
ima sejo nočjo ob 8. uri v običajni dvorani. Odbor
je uljudno naprošen, da se je točno in polnošte-
vilno udeleži. — Predsednica.

Ij Izredni občni zbor S. U. J. O. U. so vrši
v soboto 14. t. m. v hotelu Union ob 18. uri Dnevni
red: 1. Umetniški kongres v Zagrebu. 2. Even-
tualia.

Ij Družabni klub vabi vse člane in prijatelje
k občnemu zboru, ki se vrši v sredo, 11. t. m. v
steklenem vrtnem salonu pri Košaku (Krokov trg)
ob 8. uri zvečer.

Ij Kresova prosveta. Zveza uradnic in trg.
nastavljenk ima danes v sredo ob 7. uri zvečer
svoje redno predavanje. Predaval bo g. dr. Breclj.
Članice, udeležite se predavanja polnoštevilno in
točno. — Predsednica.

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slo-
venijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odbo-
rova seja v sredo dne 11. t. m. ob 20. uri v veliki
dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje
članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv.
Petra cesta št. 12, prilije, 2. s. s.

Ij Ubog akademik je izgubil v nedeljo 8. t.
m. zvečer na potu izpod Rožnika v Ljubljano list-
nico z denarjem in drugimi važnimi listinami. —
Pošten najditelj se naproša, naj jo odda pri por-
tirju univerze.

Prosveta.

pr Koncert »Ljubljane«. Koncert »Slov. glas-
benega društva Ljubljane«, ki se je vršil v pone-
deljek, 9. t. m., se je začel mesto ob napovedani
8. uri lele ob pol 9. uri, toda ne po krivdi »Ljub-
ljane«, ampak po krivdi Ljubljane, to je njenega
občinstva. »Ljubljane« je dala občinstvu, kar je od
nje pričakovalo, ne pa občinstvo »Ljubljani«, kar
bi bila smela od njega pričakovati. Zdi se, da so
vrzeli na sedežih vplivali na zbor malo hladno, kar
se je občutilo v prvem delu koncerta, dasi je bil
zbor v tehničnem oziru popolnoma na višku. Sele
Devova »Njega nie je prinesla zboru tisto polno
toploto, ki je potrebna polne tehnične dovršenosti,
da ne ugodí samo ušesu, ampak zavzema popol-
noma poslušalčovo srce. Špored koncerta je bil
pester, od lahkega in lahkega Vodopivčevega
zbora »Ptičie do težke in silne Premrlje »Medved
z medom«. Že pri prvi točki programa »Pesem
žrjavov« (St. Premrl) je pokazala »Ljubljane« svojo
vrline: Priznanja vredna višina tehnične popol-
nosti, jasna izgovorjava, paznja na fineso in po-
drobnosti, ne da bi se zanemarjal celotni vtis, ki
ga je hotel povzročiti skladatelj. Basi so bili polno-
doneži in so naravnost briljirali, sopran mehak, le-
tenorji so bili nekoliko šibki. Skladatelj je iz-
borno pogodil frtovanje pičjih perut in kar sliši
iz krepkih akordov in energičnega tempa piš, ki
ga povzroča jata na jug letočih žrjavov, kakor mo-
reče stanjo, ki ga povzroča pokoče solnce v pe-
stini. Večerna I. (E. Adamič) te zaziblje v sanjavo
večerno razpoloženje v pozni pomladi, kar se jo
tudi zboru v polni meri posrečilo. »Zvonovi pri-
trkavajo« (dr. Fr. Kimovec) je prav hvaležna
skladba. vseskozi ljubka, ki izborna posnema v
prvih dveh kiticah pritrtkavanje zvonov in v celih
pesmi še brni veliki zvon, dokler je ne zaidjuč
zopet živahno pritrtkavanje. Zbor je prednašal
živahno, kakor treba in pri tej pesmi moramo po-
ndariti vzorno akcentuiranje. »Šašek kodrolasek«
je efektno delce, polno ljubke nagajivosti. Zvonk-
ljanje je zbor izborna pogodil. »Medved z medom«
(St. Premrl) je težavna kompozicija, s težkimi hro-
matičnimi nastopi, ki so jih čisto peli, in težkimi
modulacijami, ki so se posrečile. Da bi bil do-
sežen popoln efekt, bi bilo treba še močnejšega
zbora in slišati bi jo bilo treba večkrat, da bi se
seznanili z vso njeno lepoto. »Ptičie je lahka stvarca
V. Vodopivca za ženski zbor, v lahkotnem narod-
nem tonu, ki bi jo vedno radi poslušali, ne da
večhame glasbeno uho, marveč radi njene svežosti
in ljubkosti. Pevke so tudi lele zaslužen aplavz.
Dobro nastudirana je bila narodna »Njega nie« (O.
Dev). Dev je sploh srečen harmonizator narodnih
pesmi in kolorita koroških narodnih pesmi
niha drug ni bolje pogodil. »Felicita letelac«
(dr. Fr. Kimovec) je prokmurska narodna, ki jo

je harmonizator ali bolje rečeno skladatelj odel v modernjšo obleko in kljub temu podal pristno prekmursko, ki jo je zbor odpel v lahkem teku. Zgančeve tri medijumske razodevajo izbornega harmonizatorja in so tudi ugažale, slasti druga »Zibu hajuc, v kateri je bil razločno imitiran otroški krik. Najprivlačnejši del celega večera je bila slovaška »Teče voda za skaly« (Pokorny), ki diha iz nje tisto opajajoče, pa zdravo, nesentimentalno čustvo, ki je lastno slovaški narodni pesmi. Mmrarjoh zbor spremlja solistinja, ki je v osebi gospe Bajukove dobila srečno pevko. Njen zveneč glas je od lani pridobil na mehko in tehnični izpopolnitvi. Občinstvo ji je burno aplavdiralo. Tempo Hatzejeve srbske narodne »Škripi djeram« je bil po moji sodbi v prvem stavku prehitel, vsaj v Sremu je ljudstvo ne poje tako. Izvrstno je pa zbor naštudiral in podal Hatzejevo srbsko narodno »Oj Lazarec, pa tudi s popolnim uspehom pri občinstvu. »Ljubljana« pod spretnim vodstvom društvenega pevovodje g. prof. M. Bajuka napreduje, Ljubljana pa nazaduje.

pr. Z otvoritveno predstavo v naši operi smo bili kar zadovoljni, marsikaj nas je pa naravnost navdušilo. Res da je bil orkester tak, kot je pri nas ponavadi — marsikaj lepega; če bi ga pa kdo s tenko pilo malo pogladil, bi storil zaslužno delo — toda če je nastopil Betetto nas je vsaka želja minila, tako nas je ogrel za svojo izborni igro, za podrobno izdelani značaj — saj je bila vsaka kretnja, vsak korak, vsak pogled, vsak utrip mišice samo izliv dosledno živete, izrazite osebnosti — pred vsem pa nas je razvel s svojim sijajnim petjem. Veseli smo ga, da se je odzval klicu domovine; naj s svojimi velikimi vrlinami služi neposredno naši umetnosti, ne le kot pevec, igravec, ampak kot estetični korektiv vsem, ki teže za umetniškimi višinami, kot jih on tako kraljevski obvlada. Njegov nastop je — zdi se — že ta večer vili vsem ostalim pevcem onga in jih dvignil stopinjo višje. To smo najbolj prijetno opazili pri Mohoriću, ki menda še nikoli ni tako srečno nastopal; celo praskljajoči značaj njegovega glasu se je ublažil, da ga nismo le radi gledali, ampak ga tudi lahko poslušali. — Srečen dan je imela uprava tudi takrat, ko je pritegnila v našo opero Šimena, ki se je v nedeljo večer vsem obiskovalcem takoj prikupil s svojim zvenečim, polnim, v višini lahnim, čistim, zmagovito blestečim glasom, da nit v najslajnejši višini orkestra in zbora ne tone (primeri njegov gladki, zmagoslavno doneči visoki c v sklepu, kjer se je kot orel v drzovitem poletu dvigal nad ostalo množino glasov). Samo to bi se želeli, da se nekaj širokih e izpremeni v ozke (n. pr. v besedi »ljubezen«) in da tudi takrat, kadar se dela sentimentalnega ali porogljivega, zračni curek tesno skup obdrži, ker je sicer v nevarnosti, da se v to povodenj lepih glasov tudi kak plehek ton prikrade in zvok dobi za hip priznak solzave jokavosti. Sicer pa naj bo prepričan, da si z drugimi poslušalci vred od njega še veliko izbranega užitka obojamo. *Lowandowska* je — kar smo že rekli — prav dobra pevka z izdatnim, prožnim, dokaj sočnim glasom; njena prednost je vsestranska solidnost, dasi pevski morda še za las bolj kot igravski. — *Debevec* je za nas tudi novinec, kaže pa, da bo dober pevec, v maski je bil to pot recimo bolj učitelj kot kmet. O drugih je težko kaj zanesljivega reči, so imeli premalo posla; vendar pa kazil ni nobeden. Večer je bil v celoti mikavna napoved za letošnje operno leto.

pr. Spored koncerta Glasbene Matice, ki se vrši v ponedeljek dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani. 1. Lajovic: Bolest je kovač. Pomladni spev. Mešana zbor. 2. Dev: Svatba na poljani. Kimovec: Izgubljeni cvet, mešana zbor. 3. Korngold: Pesem Pierota iz opere »Mrtvo mesto«, poje g. Julij Betetto. 4. Adamič: V snegu. Če ti ne boš moj. Ne maram tebe, mešana zbor. 5. Wolf: Spev Weylin, Michl: Pevcu, Hermann: Trije popotniki, poje g. Betetto, spremlja gospa Dana Golia-Kobler. 6. Hrvatske narodne: Hatze: Oj Lazarec, in Cergo moja čerigice, ter Andel: Anko Ančice. 7. Mokranjac: Kozar, Binički: Divna noči, Mokranjac: Rukovet srpskih narodnih pesmi, mešana zbor. — Predprodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice.

pr. »Socialna misel«, oktoberski zvezek, je v tisku in izide prihodnji teden z jako aktualno in zanimivo vsebino. Krog njenih sotrudnikov se čedalje bolj razširja. Uprava nam naznaja, da je še na razpolago okoli 150 izvodov vsake številke, tako da se še lahko naroči na vse številke, kdor želi. Zadnja številka bo izšla kot dvojna, za november in december, bržčas na 40 straneh.

pr. Gledališki list. Sezona 1922-23. Udruženje gledaliških igralcev bo izdajalo tudi v tej sezoni ta prepotreben in priljubljen list. Kakor doslej bo tudi sedaj prinašal ves repertoar drame in opere, vsebino novih del ter razlago k operam. Vseboval bo poleg strokovnega tudi zabavni del. List urejuje g. Fran Lipah, naslovna stran je delo g. prof. Rado Kregarja, uprava lista je v Udr. gled. igr. Ljubljana, dramsko gledališče. Cena izvodu 3 Din. Prva številka izide prihodnji teden.

Cerkveni vestnik.

c. Redek jubilej. V ponedeljek, dne 9. oktobra je v Kamniku obhajala 90letnico usmiljena sestra Filomena Massi. Rojena dne 9. okt. 1832 v Ljubljani je stopila l. 1856. v samostan usmiljenih sester v Zagrebu. Po dovršenih študijah je prejela redovno obleko, ter delovala najprej

Nemška kritika bi jo označila z besedo: Eine tüchtige Kraft.

kot učiteljica v Zagrebu, nato v Djakovem in Požegi. Leta 1871., torej še za časa turške vlade v Bosni, so jo poslali s tremi sestrami v Sarajevo, kjer je otvorila dekliško šolo. V Sarajevu so do tedaj vodile šole in vzgojo mladine anglikanske dijakone, ki so še isto leto zapustile Sarajevo, ko so videle, s kakim zaupanjem in koliko ljubeznijo se zbira mladina okrog usmiljenih sester. Še danes obstoji ta zavod, in se v njem poučuje nad 800 otrok. Že po 3letnem trudopolnem in vsepešnem delovanju so predstojniki odpoklicali s. Filomeno iz Sarajeva ter ji izročili vodstvo in oskrbo bolnišnice v Oseku. — L. 1896. je peljala sestre v Plovdiv, kjer je otvorila bolnišnico, v kateri še danes delujejo usmiljene sestre. Pozneje je bila več let prednica v bolnišnici na Reki. Sedaj se nahaja v pokoju v Kamniku, a je kljub mnogemu trudu in delu ter častiljivi starosti še vedno čvrsta, zdrava in neumorno delavna. — S. Filomena je delovala 18 let kot učiteljica in nad 50 let je bila predstojnica v različnih krajih, mnogokrat v zelo težavnih razmerah. Kot javno priznanje njenih zaslug je bila ob priliki 50-letnice svojega službovanja kot predstojnica odlikovana z zlatim zaslužnim križcem. — Bog ohrani jublantino še mnogo let, ter ji plačaj njen trud in njeno delo!

Narodno gledališče.

Četrta premiera v dramskem gledališču se vrši danes, 11. t. m. ob osmi uri zvečer. Vpizori se duhovita in zabavna angleška komedija »Jack Straw«. Režijo vodi g. Putja, ki igra tudi naslovno vlogo. Sicer nastopijo v glavnih vlogah: gna Vera Danilova, ga. Wintrova, gg. Plut, Zeleznik in drugi.

Iz gledališke pisarne. Gospa Marija Vera, ki bi morala gostovati v soboto, 14., v nedeljo 15. in v ponedeljek 16. t. m., v lisenovi dram »Hedda Gabler«, je nenadoma odpoklicana v Belgrad. Zato se odgode predstave »Hedda Gabler« na poznejši čas. Repertoar pa se spremeni takole: v soboto, dne 14. t. m., R. U. R. za red D, v nedeljo, dne 15. t. m. komedija »Jack Straw« za izven, v ponedeljek, dne 16. t. m., »Romantične duše« za red A.

Orlovski vestnik.

Orlovski vadiatelj. Koncem tega tedna bo nastanek in razposlan drugi del »Orlovskega vadiatelja«, ki bo obsegal 6 števk (brnska številka je dvojna). Vsebinske je sledeče: 1. Telovadni teden (J. O. Z. 2. Pravilni in nepravilni gibi prostih vaj (s slikami). 3. Bilanca prvih splošnih okrožnih tekem. 4. Slovenski orlovski tabor v Brnu (s slikami). 5. Proste vaje za l. 1923. in sicer za člane, članice, oboji naraščaj, gojenke (s slikami). 6. Tekmovalne orodne vaje za nižji, višji oddelek in za prvenstvo za leto 1923. 7. Posebne vaje za akade-

mlje: a) vaje s cvetnimi loki za članice, b) skupinske vaje z robčki in venčki za gojenke, c) telovadno-dramatski nastop »Mladi vojaki« za Orliče. 8. Vestnik za vadiatelje in vadiateljice. — Novembra bo izšel še tretji del l. letnika. Bratski odsek in krožke opozarjamo, da je v zalogi še okoli 100 izvodov prvega dela in je tako možno sprejeti še toliko novih naročnikov. Ker je li neobhodno potreben za tehnično delo in napred, v odseku kot krožku, zanimiv (slike!) in tudi zelo poceni (12 Din letno), urno sežite po njem, preden bo razprodan. Mnogi naročniki tudi še niso vposlali naročnine!

Turistika in sport.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« Ljubljani naznaja, da se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. že dvakrat vsled slabega vremena odpoved na motociklistična in kolesarska dirka na Ljubljanski grad za prvenstvo Ljubljane. Dirke se vrše vsakemu vremenu. Zabelek ob 8. uri popoldne Start: Karlovski most, cilj na Ljubljanskem gradu v drevoje. Prijavnina za motocikliste Din 2, za kolesarje Din 2, se sprejemajo v klubovi kavarni »Prešeren« in se zaključijo v soboto dne 14. m. ob 11. uri zvečer. V petek, dne 13. t. m. ob 8. zvečer sestanek vodstva motociklistov, kolesarjev in rediteljev v mali sobi restavracije »Slova« Udeležba nujno potrebna in obvezna radi razni razgovorov za izvršitev te velevažne sportne prireditve. — Odbor.

S. K. Jadran sklicuje sestanek nogometne sekcije v četrtek 12. t. m. ob 20. uri pri »Šodku«.

POIZVEDOVANJA.

»Pozabil se je v ponedeljek 9. t. m. v vožnji na črnem vlakcu proti Kamniku zavitek obleke. Pošten najditelj se prosi, da istega vrne proti nagradi v pivovarni »Union« sodarju Fr. Leskovar.

Našel se je svilen čežnik. Dobi se Star trg 30. II. nadstropje, denso.

Lep, velik pes volčje pasme, ki sliči na ime »Baric« ter ima na vratu št. 305, občina St. Vi. p. Ljubljani, se je nekam zalekel. Kdor bi vedel zanj, naj naznani proti primerni nagradi Karlo Novaku, kamnoseškemu mojstru v St. Vidu na Ljubljani.

Našel se je povež jagnjetinih kožic. Lastnik naj se oglasi v Upravi Artilerijske Radionice v Ljubljani.

Listnica z večjo vsoto denarja je bila izgubljena na Juž. kolodvoru na peronu poleg trafike 7. t. m. ob 18. uri 20 min. Kdor je našel, naj vrne na naslov, ki je v listnici.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v °C	Psihrom. dif. v °C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
9./10. 21 h	735.2	11	0.9	obl. s. zap.	
10./10. 7 h	735.2	10.6	1	obl. sever	145
10./10. 14 h	734.7	13	0.7	obl.	

MISS FARLER interviews pupils wishing to take
ENGLISH LESSONS
at Dunajska cesta 25. from 11 till 12
Mondays and Thursdays.

Za takojšnji nastop iščem
stavnega tehnika
za pisarniška dela. — Dobri risarji z večjo prakso imajo prednost. — Plača po dogovoru.

Fran Ravnikar, mestni tesarski mojster
Linhartova ulica št. 25, LJUBLJANA.

Knjigovodjo in bilancista
popolnoma samostojno moč, večšega ameriškega knjigovodstva, iščemo za CINKARNO, CELJE. Nastop službe TAKOJ!

SKLADIŠČNIK
trezen in resen, ne pod 30 let star, se sprejme takoj. — Ponudbe pod »TREZEN SKLADIŠČNIK št. 4273« na upravo »Slovenca«.

Mlad drž. poduradnik
ISČE PRIMERNE SLUŽBE. Ev. gre tudi kot sluga k bančnemu, trgovskemu ali industriji. podjetju. — Ceni. ponudbe na upravo lista pod »Vestne«.

Dva vajuca
iz poštenih družin, sprejem. Stanovanje na razpologo. Franc KOSMAC, ključav. mojster, Jeranova ul. 5, Ljublj.

Inserirajte v »SLOVENCU«!

Nože za rezanje zelja
imam naprodaj. Cena po dogovoru. Opekarska cesta 34. Trnovo
Ignacij Marenko.

Izdaja konzorcij »Slovenec«.

Stanovanje

4-5 sob s pritlikinami v novi hiši ali vili se išče za takoj ali za prihodnje leto. Najemnika se plača na željo za par let vnaprej. Ponudbe pod »Elegantno stanovanje« na upravnishvo tega lista.

Vinske SODE

iz klanega hrastovega lesa, od 8 do 10 K za liter, pošilja na vagone
MILOVAN MILOSEVAC,
Novi Sad.

Razglas.

Oskrbišstvo posestva t. Gustav Mulej iz Bodeč prodaja cirka 200 m²

smrekovih HLODOV
na javni dražbi, katera se vrši dne 16. oktobra 1922 ob 10. uri dopoldne na licu mesta v Krenemu.

JANEZ KRAMAR, župnik in oskrbnik.

Trgovskega pomočnika **železninarja** takoj sprejme tvrdka
Erjavec & Turk Ljubljana

Nagrobne lučice
»ZORA«-SVECE, ERDAL, ILIRIJA, JADRAN in CIPULIN-CISTOLO, SIDOL ter MAST za usnje priporočila
OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev. — F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravo za email z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

Naprodaj je nova
oprava za spalnico
obstoječa iz 2 poselji, 2 noč. omari, umivalnika z zrcalom in dveh velikih omari iz mehkega lesa, temno brunolirane. Cena 9000 K. — Več povedo v Rožni ulici št. 5, Ljubljana.

TRIJE gospodje iščejo navadno **opremljeno sobo**
v meslu ali vsaj v bližini. Vzamemo tudi hrano jutraj in zvečer. Ceni. ponudbe pod »15. Oktobe« na upravo.

Poravnajte naročnino!

Največja izbira različnih pletenin, majic, noga vic in rokavic pri tvrdki:
A. & E. Skaberné Ljubljana
Mestni trg 10

BATERIJE ZA ŽEPNE SVETILKE
PRIPOROČA
DRAGO ROSINA
MARIEV, VETRINJSKA UL. 26

KRASNA OPRAVA
popolnoma nova, fina, masivna SPALNICA (sviila) in JEDILNICA (temno rudeča), les črešnjav, naprodaj. — Naslov pove uprava lista pod št. 4288.

VILA NAPRODAJ!
dograjena l. 1922, z zdravo solučno lego v Ljubljani, obstoječa iz 5 sob s kuhinjo, pralnico, kopejlo in dr. pritlikinami, z elektr. razsvetljavo in centr. kurjavo, prosta takoj. Informacije pri upravi lista pod št. 4293.

Večjo množino vreč
dobro ohranjenih, se prodaja. Naslov pove upravnishvo »Slovenca« pod številko 4267.

NAPRODAJ JE
pritlična hiša z vrtom
v trgu na Dolenjskem. Pojasnila daje g. notar Dr. Krevelj v Litiji.

Pletene jopice
rokavice, nogavice
po najnižjih cenah pri
A. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Trčan cvetlični med
čist vosek, jamčeno pristno in zdravo blago, večje množine, po ugodnih cenah, razpošilja ČEBELARSKA PODRUŽNICA, ČRNA pri PREVALJAH. 3856

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.
ILIRIJA, LESNA TRGOVSKA IN INDUSTRIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI:
Bemiger & Smerkol, Florjanska ul. 18. Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kelodvorska ulica št. 23.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.

KLOBUKE IN TELOV. POTREBŠČINE:
Kusnavor Ivan, Stari trg št. 10.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA:
Olup Josip, Pod Trančo.

MEHANIČNA DELAVNICA
za popravo gramofonov in drugih godb. strojev A. Rasberger, Sodna ulica 5 (veža, desno), Ljubljana.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gra-dišče št. 5.

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. PLEŠKARJI, SOBO- IN ČRKOSLIKAR. Produktivna zadruga, reg. zadr. s o. Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

SPEDICIJSKA PODJETJA:
»Oriente« d. d., Sodna ulica 8, Tel. 463. Rantinger R., Cesta na juž. železnico 7-8.

STAVBENO PODJETJE:
Višintin Ivan, Ljubljana, Vodmatški trg. STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO Perenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška ceta 21, Ljubljana. TRGOV. Z DRŽNIKI IN SOLNČNIKI Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTO
Erjavec & Turk pri »lati lopatic, Val-zorjev trg št. 7.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA
Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. (Ceno in točno.)

ZALOGA POHIŠTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Josip Neškudla,

Jablone nad Orlicam 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporočila se prečistiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike, cerkvene in društvene zastave, kelihe, monstrance, svečnice itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi in cenl. — Solidnost tvrdke jamčijo nebrojna pohvalna pisma in 110 letni obstoj firme.

Vsi cerkveni predmeti so carinsko prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce
J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.

Nudimo iz našega skladišča:

Molino-spodnje hlače la za delavce. Delavske Zephyr-srajce, temne in svetle. Črni klot, delavske srajce. Bele moške srajce.

Žensko perilo. — Ženske srajce z ročnim venenjem.

Vse po najnižjih cenah. Najboljša izdelava in samo najboljša blago.

„ZE-HA“, domači proizvod perila, ZAGREB, ulica 19.